

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա.Ի

ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ԲԱՐՈՁԸ

Ս. ԷԶՄԻԱՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԷՆ

Յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն:

«Քրիստոս ծնաւ եւ յայնեցաւ»:

Սիրելի հաւատացեալ ժողովուրդ,

Աստուածադիր մեծասմանէ կարգով, մեր երկրագունդը մի անգամ եւս իր պտոյտը կատարեց արեւի շուրջ: Ու ահա այս պահին, նոր Տարւոյ լուսաբացին, մենք տօնախմբում ենք յիշատակը Սուրբ Ծննդեան մեր Փրկչի Յիսուսի Քրիստոսի, որ լուս տար ինչպէս արեւը երկիր իջաւ ու ծնունդը Բեթղեհէմ կոչուած լուս փոքրիկ գիւղում, մի մանուկ մէջ, կոյս Մարիամից: Նրա ծննդեան գիշերը աշխարհը լցուել էր հրաշքներով բազում: Բեթղեհէմի երկնակամարի վրայ մի աստղ էր շողափայլել, բացուել էին դռները երկնի, ու հրեշտակները շողափայլել էին համայն աշխարհին աւետիսը մեծ, աշխարհաստան՝ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանդիման»:

Եւ յուսացեալ մարդիկ, փրկարար մի լոյս որոնող հոգիներ, ծառաւի խաղաղութեան եւ արդարութեան, տեսել էին այդ լուսափայլ աստղը ու լսել փառք երգը հրեշտակների: Այդ գիշեր երկինքը արձագանգել էր խոմարհ ու տառապող մարդկանց դարաւոր սպասումին: Ծնունդը Յիսուս նրանց սպասած Փրկչին էր, Մեսիան:

Այդ օրումնից սկսուեց մարտը լոյսի եւ խաւարի միջեւ, սիրոյ եւ ատելութեան միջեւ, խաղաղութեան եւ բռնութեան միջեւ, արդարութեան եւ բռնակալութեան միջեւ: Մարդու կեանքում եւ աշխարհի պատմութեան մէջ Յիսուս եղաւ եւ երկու հազար տարիներից ի վեր մնաց առաքելաւ սիրոյ եւ խաղաղութեան, մնաց՝ «նահապարհը, նեմարտութիւնը եւ կեանքը» բոլոր յուսացեալ հոգիներին:

Յիսուս ծնունդը խաղաղութեան արուեստի շնորհունակ: Յիսուս խաչափայտի վրայ իր հոգին աւանդեց՝ մարդկութեանը թողնելով իր խաղաղութիւնը: Նրա վերջին պատգամը եղաւ՝ «խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տան ձեզ» (Յովն. ԺԳ. 27):

Խաղաղութիւնը որ Յիսուս թողեց ձեզ, մանաւանդ հոգու խաղաղութիւնն է, որը հանդիսանում է հոգեբանական հիմքը բոլոր տեսակի խաղաղ դրսեւորումների մարդկային կեանքում: Մարդ նախ պիտի ունենայ ներքին խաղաղ հոգեվիճակ, որպէսզի կարողանայ խաղաղ ու հաւասարակշռուած մնալ իր զգացումներով եւ իր ձեռնաց գործերով: Այսպիսի հոգեվիճակով է միայն, որ նա կը կարողանայ խաղաղութիւն ներշնչել ու տարածել իր ընտանեկան յարկի տակ, իր ընկերային յարաբերութեանց մէջ, իր եկեղեցական համայնապիսի կեանքում, իր աշխատանքի վայրում, իր քաղաքացիական պարտականութեանց հանապարհին:

Մեր երկրային կեանքում, Յիսուսի նոգու խաղաղութիւնը արտայայտուում է հոգու ներքին ներդաճակութեամբ, սիրով, գութով եւ ներողամտութեան ոգով դէպի մեր նմանները, հոգասար արդար վերաբերումով դէպի զրկեալներն ու հալածեալները: Յիսուսի վերջին խօսքերից՝ «Հաստատուն կացէ՛ք ի սէր իմ» (Յովն. ԺԵ. 9): Այդպէս է, որ մեր սեփական խաղաղ հոգուց կարող է ճառագայթել մեր շուրջը սէր եւ խաղաղարար լոյս մեր նմանների հետ մեր յարաբերութեանց համբին: Իրօք, խաղաղ ու հաւասարակեփո հոգեվիճակը, խաղաղարար գործը ինչպան շինարար, ինչպան փրկարար գործօններ են հանդիսանում ընթանեկան, ընկերային եւ եկեղեցական կեանքում: Ինչպան ցառոս հարցեր բարւոք պիտի լուծուէին մեր եկեղեցու ծոցում, մեր քեմերում ու համայնքներում, եթէ բոլորս, բոլոր պատասխանատու հոգեւորական ու աշխարհական պատշոնասարները մտածէին ու գործէին խաղաղ հոգեվիճակով, համերաշխութեան ոգով, սիրով եւ ներողամտութեամբ դէպի իրենց գործակիցները, դէպի հաւասացեալ մեր ժողովուրդը, ամէն բանից վեր դասելով եկեղեցու շանը, եկեղեցու հեղինակութիւնը: Մեր ջերմագին իղձն է բարի հրաւէր ուղղել մեր Մայր եկեղեցու բոլոր եկեղեցական սպասաւորներին եւ բոլոր մեր հոգեւոր զաւակներին, խաղաղ հոգով ու մտով գործել եկեղեցու կամարների ներքեւ եւ այդ հոգեվիճակով լուծել իրենց առաջ դրուած հարցերը, զի այնտեղ, ուր տրուում է խաղաղ գործակցութիւն եղբայրների միջեւ, այնտեղ իջնում է Տիրոջ օրհնութիւնը:

Սուրբ Ծննդեան խորհուրդով օծուն այս հանդիսաւոր պահին, մեր մտածումը, մեր քրիստոնէական խիղճը մեզ մղում են վերստին աղօթելու, որ քրիստոսաւանդ խաղաղութեան պատգամը լսելի դառնայ մեր օրերի համայն մարդկութեանը, յասկապէս մեծ ազգերի պատասխանատու ղեկավարներին, որպէսզի գործեն խաղաղարար ոգով եւ ազգամիջեան անհամաձայնութիւնները լուծեն խաղաղ ճանապարհներով, համբերասար համերաշխ գործակցութեամբ, երբեք զենքի ուժերի չդիմելու վճռականութեամբ:

Միջազգային իրաւունքի եւ բարոյականի հրամայականն է՝ յարգել տառացի կերպով քառասուն տարիներ առաջ Սան Ֆրանցիսկոյում Միացեալ Ազգերի կնիած մեծ ուխտագիրը, որի առաջին յօդուածում ասուած է. «Մենք, միաւորուած ազգերի ժողովուրդներս, վճռել ենք պահպանել ապագայ սերունդների կեանքը պատերազմի աղէտից, որը մի մարդու կեանքի տնողութեան ընթացքում երկու անգամ անպատեկի տառապանքներ պատճառեց մարդկութեանը»: Ապա ուխտագիրը աւելացնում է. «Այդ նպատակով ուխտում ենք ցուցաբերել հանդուրժողութիւն, ապրել խաղաղութեամբ մէկս միւսի հետ բարիդրացիական ոգով, միաւորել մեր ուժերը՝ պահպանելու համար միջազգային խաղաղութիւնն ու անվտանգութիւնը»:

Ահա Միաւորուած Ազգերի պատմական ուխտը՝ կնիուած քառասուն տարի առաջ: Ահա իրաւական ու բարոյական սկզբունքները, որով պարտաւորուած են առաջնորդուելու մեր օրերի պետութեանց ղեկավարները:

Միացեալ ազգութիւնների այս ուխտը առաւել այժմեական է մեր օրերին, երբ հանդիսանաւ ենք *անուխական* անհեղինակութիւն եւ հրեթոնների

պատրաստութեան ու տեղադրման, որոնք սպառնում են ողջ աշխարհի կործանման եւ մարդկութեան բնաջնջման: Աշխարհի բոլոր ազգերի խոնարհ զանգուածների արտառուչ աղաղակն է՝ խաղաղութիւն, համերաժխութիւն, զինաթափում:

Ու երբ մտահոգուած ենք ծանրորէն մեր օրերի միջազգային պէկոծ կացութեամբ, *ստոմական* ռումբերի սարսափի ներքոյ, չենք կարող չմտածուել նաեւ մեր Եկեղեցու, մեր ժողովուրդի նախասագրով ի Հայաստան եւ ի սփիւռս աշխարհի: 1915ի ցեղասպանութիւնը տեսած մեր ազգի ու Եկեղեցու արդար երազանքն է այլեւս երբեք ու երբեք չտեսնել որեւէ պատերազմ, որեւէ ցեղասպանութիւն, այլ ապրել խաղաղ ու անվտանգ այս արեւի տակ Աստուծոյ օրհնութեան ներքոյ, բուծելով մեր հին վերքերը եւ շարունակելով կառուցել, շինարարել մեր նոր կեանքը, վերածնունդ մեր Մայր Հայրենիքի տարածքի վրայ:

Մեր մայր երկրի ու ժողովրդի բախճը, գոյատեւումն իսկ պայմանաւորուած են աշխարհի խաղաղութեան պահպանումով եւ մեր ազգային դաշտ արդար լուծուիմով խաղաղ նախապահներով:

Մեր մշական աղօթքը պիտի մնայ՝ Քրիստոս Աստուած մեր, տուր Քո խաղաղութիւնը եւ Քո խաչի զօրութեամբ խորհակիր հեւեածին գործիքները պատերազմի, խափանիր որոգայթը չարի, ցիր խաւարը ու լոյս տուր հոգիներին իբրեւ արեգակ արդարութեան ու փրկիր մարդկային աշխարհը մահուան սարսափից:

Թող բարձր ու հզօր հնչի մեծ առաքեալի պատգամը. «Գիւշերն մերժեցաւ եւ տուն մերժեցաւ. ի բաց արասցուի այսուհետեւ զգործսն խաւարի եւ զգեցցուի զգէնն լուսոյ» (Հռոմ., ԺԳ. 12) եւ «Ապա այսուհետեւ զհետ երթիցուի զխաղաղութեան եւ զբնութեան որ առ միմեան» (Հռոմ., ԺԳ. 19):

Եւ թող մեր հրաւաստեղծ երկրագունդը յետ այսու չտեսնի արհաւիրք ու կործանում եւ տառապանք մարդկային կեանքում, ու աստուածադիր իր ընթացքը շարունակի արեւի շուրջ խաղաղ, անվերջով ցլիսարած աշխարհի:

Սիրեցեալ ժողովուրդ Մեր, այս յոյսերով ու խոհերով, Ամենայն Հայոց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից բերում ենք ձեզ մեծ աւետիսը մեր Փրկչի Յիսուսի Քրիստոսի լոյս ծննդեան եւ մաղթում, որ Նրա շնորհներով շին ու պայծառ մնան ձեր աղօթքի Տները, խաղաղ ու շինարար յայտնութիւններով պսակուեն ձեր եկեղեցանուէր աշխատանքները, նոր եռանդով ու լուսատեւութեամբ լծուէք ազգապահպանման նուիրակն ձեր առաքելութեան, կենդանի պահելով մեր նախնեաց լոյս հաւատքը, մեր մայրենի լեզուն, մեր ազգային մշակոյթի արժէքները եւ հայրենաբաղձ ոգին, մանաւանդ նոր սերունդների հոգիներում:

Թող մարդացեալն Աստուած հեռու պահի մեր ազգն ու Եկեղեցին նոր փորձութիւններից, նոր աղէտներից եւ իր պանծապան աչով յաւէտ պահի ու պահպանի նրանց խաղաղ ու անվտանգ այս արեւի տակ միշտ երգ ու լոյսով:

«Ողջ լեռով զօրացեալ Սուրբ Հոգւով եւ յաւէտ օրհնեալ ի Տեառնէ եւ ի Մէնջ»։ Ամէն:

Փառք Տննդեան Քո, Քրիստոս Փրկիչ մեր: